

Drög af Vöktunaráætlun – Laxós ehf., Árskógssandi 2025

Reykjavík 13. Desember 2023

Guðmundur Valur Stefánsson

Vöktunaráætlun vegna seiðaeldis á laxfiskum á Árskógssandi, Dalvíkurbyggð. Sýnataka verður í útrás landeldisins þar sem mældur verður styrkur köfnunarefnis (N) og fosfórs (P). Sýnataka verður við hámarks og lágmarks lífmassa. Jafnframt verður ástand strandsjávar í vatnshloti vaktað og farið verður í sýnatökur í tengslum við það á 6 ára fresti. Mælt verður nítrat, fosfat, blaðgræna og samfélög hryggleysingja á mjúkum botni. Niðurstöðum verður skilað með skýrslu til Umhverfisstofnunar.

1. Inngangur:

Fyrirtækið Laxós ehf. (kt. 671016-2110) er að sækja um starfsleyfi fyrir seiðaeldi á laxfiskum á Árskógssandi í Dalvíkurbyggð.

2. Umfang starfseminnar

Starfsleyfið tekur til seiðaeldis á laxfiskum á Árskógssandi. Hámark lífmassa á hverjum tíma má ekki fara yfir 400 tonn.

3. Staðsetning

Staðsetning landeldisstöðvarinnar er á skipulagðri athafnalóð við Öldugötu 31, Árskógssandi. Viðtakinn er utan við miðjum Eyjafirði sem hefur vatnshlotsnúmerið CN1152 sem flokkast sem strandsjór norðanlands og austan þar sem strönd er opin fyrir öldu.

4. Vöktun

4.1 Skráningar

Rekstraraðili skal hafa reglulegt eftirlit með umhverfis- og rekstrarþáttum sem geta valdið mengun eða losun efna út í umhverfið. Skrá skal upplýsingar um eftirfarandi atriði og skulu skráningar vera aðgengilegar eftirlitsaðila hvenær sem er:

- Lífmassaukning, framleiðsla og afföll ársins,
- fóðurnotkun, fóðurnýtingu og fóðurgerð,
- magn og gerð hreinsiefna, sótthreinsiefna og lyfja sem notuð eru í stöðinni,
- kvartanir vegna starfseminnar,
- bilanir og óhöpp sem valdið gætu mengun,
- allan úrgang sem verður til í framleiðslunni og meðhöndlun hans,
- staðfesting á að þjálfun starfsmanna hafi farið fram sbr. gr. 2.3.,
- magn næringarefni í frárennsli við mestu og minnstu fóðrun (losunarmælingar) sbr. gr. 4.3,
- niðurstöður mælinga,
- tæmingu olúgildra,
- hreinsun á mengunarvarnabúnaði,

- myndir af útrás sbr. gr. 3.5,
- lyfjagjöf.

4.2 Búnaður til sýnatöku

Aðstaða skal vera til sýnatöku í frárennslis áður því er veitt til sjávar. Umhverfisstofnun getur sett nánari skilyrði um hvernig staðið er að sýnatöku og hvaða aðila sé falið að taka sýni.

4.3 Sýnataka úr frárennslis

Vegna losunar næringarefna skal taka sýni og mæla efnainnihald vatns við inntak í stöðina og í útrás frárennslis. Mæla skal svifagnir og lífrænt efni (TOC) [a.m.k. tvisvar á ári en fjölda mælinga er hægt að endurskoða, sbr. gr. 2.6.] Mæla skal magn heildarfosfórs (P-total) og heildarköfnunarefnis (N-total) við útrás frárennslis frá stöðinni annars vegar við hámarksfóðrun (hámarks lífmassa) og hins vegar þegar fóðrun er í lágmarki (lágmarks lífmassi). Fjölda mælinga er hægt að endurskoða, sbr. gr. 2.6. Fylgjast skal árlega með losun næringarefna, þ.e. fosfórs og köfnunarefnis, út frá mældum gildum og útreikningum frá fóðurnotkun. Sýni fyrir mælingu á lífrænu efni (TOC), heildarfosfórs (P-total) og heildarköfnunarefnis (N-total) verða tekin með vatnssýnatöku á 60cm dýpi undir yfirborði sjávar, sett í 500ml flöskur og kælt eða fryst og sent til efnagreiningar hjá viðurkenndu efnagreiningafyrirtæki. Niðurstöðum mælinga skal skila til eftirlitsaðila sbr. gr. 4.4. Meta skal virkni hreinsibúnaðar eldisvatns í frárennslis við útrás, sbr. gr. 3.4 og 3.5, og ákvarðanir teknar um hvort bregðast þurfi við með aukinni hreinsun. Skulu niðurstöður vera aðgengilegar eftirlitsaðila.

4.4 Sýnataka úr strandsjávarvatnshloti

Í strandsjávarvatnshlotinu skal starfsleyfishafi vakta líffræðilega gæðabætti í strandsjó svo hægt verði skera úr um álag og ástandsmeta vatnshlotið. Mælt verður nítrat, fosfat, blaðgræna og samfélög hryggleysingja á mjúkum botni skoðuð. Skulu mælingarnar fara fram á sex ára fresti og hefjast á nýju almanaksári eftir útgáfu leyfis. Sýni vegna eftirlits á strandhloti verða tekin út frá útrás landdisstöðvarinnar í ca. 100m og 200m fjarlægð, mælt frá neðri mörkum stórstraumsfjörumörkum auk viðmiðunarstöðvar. Sýnataka til mælinga á næringarefnun í sjó (NO₃) og (PO₄) verður í samræmi við leiðbeiningar í kveri Hafrannsóknarstofnunar (Kristín Valsdóttir ofl. 2022).

4.5 Viðmiðunargildi

Viðmiðunargildi eru fengin úr skýrslu hafrannsóknarstofnunar Vistfræðileg viðmið við ástandsflokkun strandsjávar. Fyrir ástand sjávar fyrir utan Árskógsand gæti best átt við: „Vatnshlot af gerðinni CN1152 sem er strandsjór á vistsvæði 1 þar sem er opið er fyrir öldu. Viðmiðunargildin sem notuð eru byggja á rannsóknum sem gerðar voru á innanverðum Eyjafirði (1992-1994) og rannsókna á vistfræði Eyjafarðar 2022 í janúar og febrúar árið 1993 og rannsókn sem gerð var í Skagafirði í febrúar 2007.

4.6 Skýrslur til eftirlitsaðila

Rekstraraðili skal taka saman ársyfirlit og senda til eftirlitsaðila fyrir 1. maí ár hvert. Í yfirlitinu skulu koma fram niðurstöður mælinga og skráninga, sbr. kröfur í 3., 4. og 5. kafla. Þá skulu koma fram þær upplýsingar sem liggja fyrir um flokkun vatns, sbr. gr. 3.6.

4.7 Umhverfisupplýsingar

Rekstraraðili skal skila árlega til Umhverfisstofnunar upplýsingum um losun mengandi efna frá starfsstöðinni með rafrænum hætti skv. 34. gr. laga nr. 7/1998 um hollustuhætti og mengunarvarnir. Rekstraraðili ber ábyrgð á þeim upplýsingum sem hann skilar til Umhverfisstofnunar. Eftirlitsaðili getur veitt rekstraraðila heimild til að skila umhverfisupplýsingum sameiginlega með ársyfirliti sbr. gr. 4.4 en skilafrestir framlengjast þó ekki við það.

4.8 Vöktunarmælingar

Rekstraraðili skal taka þátt í vöktun á helstu umhverfispáttum í nágrenni eldisstöðvarinnar og útrásarinnar í samræmi við umfang losunar fyrirtækisins í þeim tilgangi að meta það álag á umhverfið sem starfsemin veldur. Umhverfisstofnun getur tekið ákvörðun um að gera breytingar á fyrirkomulagi umhverfisvöktunar telji stofnunin að ástæða sé til og kallað eftir breytingum á vöktunaráætlun. Rekstraraðili skal senda Umhverfisstofnun niðurstöður skráninga og mælinga, sbr. gr. 4.1 og 4.3, fyrir 1. maí ár hvert fyrir undangengið almanaksár, sbr. 19. gr. laga nr. 55/2003. Rekstraraðila er heimilt að vísa til ársyfirlit sbr. gr. 4.4 ef þar er að finna ofangreindar niðurstöður.

4.9 Kostnaður

Rekstraraðili skal greiða allan kostnað við rannsóknir tengdum vöktunarmælingum og öðrum mælingum sem Umhverfisstofnun leitar eftir skv. Starfsleyfi. Mælingar skulu vera í höndum rekstraraðila eða aðila sem rekstraraðili tilnefnir og Umhverfisstofnun samþykkir.